

SLOVENSKI NAROD

Iznaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike — inserati do 80 petit vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inserati petit vrsta Din 4. — Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12. za inozemstvo Din 25. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica štev. 5.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c.
telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 68;
podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101.

Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Klerikalni puč na Dunaju:

Schuschnigg izločil Starhemberga

Proti volji članov svoje vlade je kancelar Schuschnigg dosegel njihovo odstavitev in sestavil novo vlado brez sodelovanje Heimwehra - Schuschnigg je prevzel vodstvo zunanje in notranje politike ter izločil Starhemberga tudi iz patriotske fronte —

Dunaj, 14. maja, z. Danes ponoči so se na Dunaju odigrali važni politični dogodki, ki gotovo na bodo ostali brez posledic za nadaljnji razvoj avstrijske notranje in zunanje politike. Zveznemu kancelarju dr. Schuschniggu se je z nadnim udarom posrečilo, izneneti se varušta Heimwehra ter sestaviti izrazito klerikalno vlado.

Napetost med Heimwehrom in klerikalcem

Napetost med Heimwehrom in klerikalnimi in režimskega tabora je trajala že dve meseci, ko so v jav-

wehrovci in razpusti njihovo organizacijo, ki je najmočnejša v vsej Avstriji in ki predstavlja glavni kader heimwehrovskega pokreta. Starhemberg se je temu seveda odločno protivil, in zagrozil, da raje izstopi iz vlade.

Izsiljena ostavka

Kancelarju dr. Schuschniggu je bila grožnja dobrdošla. Po včerajnjih večernih pogajanjih s Starhembergom je Schuschnigg odšel k predsedniku republike ter mu podal svojo ostavko, obenem pa prosil, naj razresi dolžnosti tudi vse ostale člane vlade, ki na ostavko niso pristali. Predsednik republike Miklas je na ta predlog pristal ter obenem poveril dr. Schuschniggu mandat za sestavo nove vlade ter vodstvo poslov kancerlarja, zunanjega ministra in vojnega ministra.

Ko se je Schuschnigg vrnil, je takoj sklical sejo ministrskega sveta, na kateri je obvestil vse člane vlade, da niso več ministri. Njegovo sporočilo je delovalo kakor bomba. Seja ministrskega sveta, ki se je pričela ob 18., je trajala do 1. zjutraj. Čeravno so opōnici poklicali v kancelarjev urad inozemske novinarje z obvestilom, da bodo prejeli vesti o spremembah v vladi, so zamenjakali na obljubljeni komunikaci. Ministrski svet se glede sestave nove vlade ni mogel sporazumeti.

Kdo bo zmagal

Med tem so krožile po mestu najrazličnejše verzije. Na eni strani se je povedovalo, da bo Starhemberg izvagoniral Schuschnigga in njegovo okolico, na drugi strani pa so klerikali širili vesti, da bodo sedaj obračunali s heimwehrovci. Do 1. zjutraj so bili oboji prepričani, da je zmaga na njihovi strani.

Nova vlada

Kako so se dogodki razvijali dalje, zaenkrat še ni znano. Davi ob 8. pa je bil izdan naslednji uradni komunikat:

Na predlog kancelarja dr. Schuschnigga je predsednik republike razrešil dosedanje ministre in državne podčrnika ter imenoval naslednje nove člane vlade:

Podkancelar: Eduard Baarbaarenfels, ki je istočasno poverjen z vodstvom notranje uprave vključno varnostne službe;

minister pravde: Hans Hammerstein EQUORD;

minister prosvete: dr. Hans Pernter; minister socialne politike: dr. Josef Resch;

minister finančnih: dr. Ludvig Draxler; minister za trgovino in promet: Fritz Stockinger;

državni podčrnik za narodno obrambo: general Wilhelm Zehner;

državni podčrnik v kancelarjevem uradu: Quido Zernatto.

Minister za kmetijstvo in gozdarstvo še ni imenovan in bo posle tega resora do nadaljnega vodil kancelar dr. Schuschnigg, ki je obenem minister zunanjih in notranjih zadev ter narodne obrambe. Že dolgo se je govorilo, da želi Schuschnigg doseči sporazum s socialisti, da bi tako pritegnili množice delavstva in učvrstili svoj režim, ki je bil dosle več ali manj odvisen od podpore Heimwehra. Heimwehrovci s svoje strani pa so bili odločno proti paktiranju z markisti in so celo grozili, da se bodo v tem primeru raje sporazumeli z narednimi socialisti.

Na drugi strani pa je tudi mednarodni položaj Avstrijе silil k odločitvi. Na Dunaju so se zbalili, da bi znalo priti med velesilami in Nemčijo do sporazuma na način, ki bi nič kaj ne služil ciljem in interesom sedanjega avstrijskega klerikalno usmerjenega režima. Zato je hotel Schuschnigg pravčasno zaharakadirati svoj režim s temeljito preosnovno.

Dogodki so se v teku tega tedna razvijali izredno naglo. Po nedeljskih izgredih je Schuschnigg zahteval od Starhemberga, da desavira dunajske heim-

Izvagonirani heimwehrovci

Novi član vlade je edino minister socialne politike dr. Resch, ki je pod Seiplom in Schobrom že ponovno vodil ta resor. On velja za demokratično orientirana krščanskega socialističnega. Iz vlade pa so izločeni vsi dosedanji heimwehrovski ministri. To so poleg podkancelarja kneza Starhemberga zunanjega minister baron Berger-Waldenegg, kmetijski minister dr. Strobl, minister socialne politike Dobrelberger in državni podčrnik ministrstva za socialno politiko Žnidarič. Kot pristaša Heimwehra v novi vladi fungirata podkancelar Baarbaarenfels in finančni minister dr. Draxler, ki pa se ju heimwehrovski krogli odrekajo, ker se nagibata mnogo bolj na klerikalno, kar pa na radikalno heimwehrovsko plat.

V heimwehrovskih krogih so izviale te spremembe v vladi, ki so priše za njih dočela izmenada, silno razburjenje.

Schuschnigg bi želel sodelovanje nacionalnih krogov

Govori se, da je želel dr. Schuschnigg pritegniti v vlado tudi nacionalne krogove. V tu svrhu je baje rezervirana ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo, ki je bilo ponudeno koroškemu industriju Haslacherju, ki pa zaenkrat na to ni pristal. Dr. Schuschnigg bi želel sodelovanje zastopnika nacionalnih krogov, da bi s tem zbrisal preočitno klerikalno homogenost svojega novega režima.

Starhemberg se gre pritožit Mussoliniju

Kakor se zatrjuje v dobro poučenih krogih, bo knez Starhemberg že nočoj z vklakom ali pa jutri zjutraj z letalom odpotoval v Rim, da se proti postopjanju Schuschnigga pritoži Mussoliniju. Mnogo komentarjev v vsej javnosti je združila v zvezi s tem brzjavka, ki jo je sinovič poslat Starhemberghu Mussoliniju. V brzjavki čestita k zmagi v Abesiniji in poudarja, da hoče ostati vedno zvest slobode fašizma in poborniku fašistične ideje v Avstriji, zoper katero se zopet povajajo mračne sile.

Tudi kancelar Schuschnigg ob novi izdaji svoje vlade ni opustil prilike, da zagoji Mussoliniju večno vdanost in zvezno storitev.

Bojazen pred posledicami

V avstrijski javnosti so prepričani, da te spremembe ne bodo ostale brez posledice v notranji politiki. Pričakovati je, da bodo klerikalci sedaj odstranili iz državne uprave vse pristaše Heimwehra, kar mora dovesti do hude reakcije, zlasti še, ker se v heimwehrovskih krogih vedno bolj pojavlja struja, ki se zavzema za sporazum s hitlerjevcem in za skupno borbo proti klerikalnemu režimu.

Samomori zaradi „Phönixa“

Dunaj, 14. maja AA. (DNEB) Podeželski listi objavljajo seznam samomorov v zvezni s polom Phönixom. Dosedaj je izvršilo samomor 9. oseb, in sicer: generalni ravnatelj Berliner Šef odsek zvezne pisanice Ochsner, sestra ravnatelja Berlinerja, trije višji uradniki zavarovalnice same na Dunaju, en zavarovalni agent v Gradcu, ena uradnica električne centrale na Dunaju in končno državni svetnik Klebiniger.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA
Amsterdam 2971.00 — 2985.60. Berlin 1756.08 — 1769.95. Bruseli 744.18 — 749.24. Curih 1424.22 — 1431.29. London 217.84 — 219.90. New York 4361.79 — 4398.10. Pariz 289.96 — 291.39. Praga 181.54 — 183.65. Avstrijski šiling v privatnem kliningu 9.14 — 9.24.

INOZEMSKA BORZA
Curih, 14. maja. Beograd 7, Pariz 20.36. London 15.33, New York 308.75, Bruselj 52.30, Milan 24.30, Madrid 42.175, Amsterdam 208.60, Berlin 126.50, Dunaj 56.20, Praga 12.825, Bukarešta 2.50.

Anglija in Abesinija

Za Anglijo je Abesinija še vedno samostojna država z vsemi suverenimi pravicami

London, 14. maja, b. Angleški kabinet se je danes bavil z aneksijo Abesinije po Italiji in s sankecijami. Ministrski predsednik Baldwin je sporočil v spodnji zbornicu, da je italijanski poslanik izročil zunanjemu ministru noto italijanske vlade o aneksiji Abesinije in o tem, da je italijanski kralj dobil naslov abesinskega cesarja. Italijanskemu poslaniku je bilo rečeno, da se nota sprejema z vsemi pridržki in do Edenu izročena takoj po njegovem povratku iz Zeneve.

Pravni svetovalci angleške vlade so ennejna, da abesinska država še vedno obstaja v svoji dosedanji obliki. Nihče sicer ne vije, kje je sedež abesinske vlade, toda to še ni zadosten razlog za domnevo, da sploh ne obstaja in ne deluje več. Za tako posredno nepriznavanje dovršenega dejstva, ki naj bi se ustvarilo z italijansko okupacijo Abesinije, je v diplomatski zgodbini že več precedenčnih primerov. Angleško javno mnenje se je s ponedeljško demonstracijo sveta društva narodov vsaj trenutno zadovoljilo. Okoliščino, da svet ni hotel priznati upravnosti Aloisijevih Zeneva, 13. maja, g. Zenevska posvetovanja so se dejansko končala z objavo včerajnega komunikeja lokarnskih držav o

odgovoditi vprašanja obnove pogajanj z Nemčijo. O nadaljnjih namerah Italije napram Zenevi so si za sedaj docela na nejasnem. Zadnja posvetovanja, ki so se vrnila danes, so se nanašala samo na splošne probleme in na morebitno prilagoditev statutov Društva narodov protivojnemu paktu, kar predstavlja vprašanje, ki je zato radi zadnjih dogodkov v vzhodni Afriki in v Porenju pridobilo na aktualnosti. Za svojega bivanja v Zenevi je imel Paul-Boncour obširna posvetovanja o tem problemu. Se včeraj je konferiral s Titulescom in jugoslovenskim delegatom Puricom, dopoldne pa je sprejel grškega delegata Politisa. Tega francoske delegacije je, naj se morebitna naomejitev univerzalnosti DN izenači z ojačenjem njegove pravne in politične autoritete v evropskem okviru. O istem problemu je danes razpravljal Eden s Titulescom in Politisom. Možnost revizije pakta o DN zanimala predvsem tudi zastopnike takojmenovanih neutralnih držav, ki se bodo jutri opoldne sestali na konferenci z nekatimeri člani sveta DN. Kako pobudo v tej smeri smatrajo v tukajnjih krogih za sedaj še za preuranjeno in nevarno.

Anglija grozi Italiji s senzacionalnimi razkritji

Odgovor na italijanske obtožbe proti Angliji

London, 14. maja, z. Izgredi v Palestini so izvane v angleških političnih krogih veliko vznenajmirjevanje. Sprva se ni vedelo za pravo ozadje teh nemirov, ki so prišli nenadno. Mislijo se je spoščno, da je to prebujenje nacionalne zavesti Arabov, ki dokazujejo italijansko odpor proti navalu Italije. Ko pa so zavzemali nemiri vedno večji obseg in je arabski nacionalni obor postavil vedno večje zahteve, so začele angleške oblasti zadevo podrobnejše preiskovati. Prišli so do zanimivih razkritij. Danasni »Star« kar odkrito obtožuje Italijo, da je ona vmesana v palestinske nemire, ki so zahtevali par desetin smrtnih žrtev in mnogo ranjenih. List piše, da so angleške oblasti ugotovile, da so italijanski agenti širili nezadovoljstvo med arabskim prebivalstvom samo za to, da bi povzročili neprijetnosti Angliji. Angleške oblasti so bile zelo lojalne in niso objavile svojih ugotovitev, upajajo, da bodo Italijani sami uvijek dozpelovali s sodovi svoje.

Italijanski narod je po pravu zmagovlca proglašil osvojeno zemljo za svojo last in kralja Viktorka Emanuela za cesarja Etiopije. To je naslov, ki ga je zmagovalec nesporo zaslužil in ki mora digniti narodni ponos... Da italijanski naroda niso vodili v Afriki nobeni sebični nameni, to se bo pokazalo, nadejam se, že v bližnji bodočnosti. Italijanski narod bo izvajal svoje velike kulturne misije prepridel svet k kričnosti onih, ki so, da zasejojo seme nezaupanja, vzdrževal dvome o njegovih namenih glede neodvisnosti manjših narodov...»

»Nova doba«, ki tudi izhaja v Splitu, citira te odstavke iz »Jadranskega dnevnika« in pripominja: »Vse, kar piše »Jadranski dnevnik« v svojem uvodniku, je težko začetve zlasti nas malih narodov, v prvi vrsti nas Hrvatov, ki smo se skozi vso zgodovino vedno borili z močnejšimi in ki nismo nikdar priznali pravice zmagovalev, nego samo pravico samoodločbe in pravico, da sme vsak narod, tudi najmanjši, uživati svojo svobodo... Tako ne smo pisati list, ki izhaja na našem Primorju, kjer se vedno niso izbrisani sledovi ne stajajo, ne novejše zgodovine in kjer je prav zaradi tega osnovana »Jadranska straže« pod geslonom »Cuvajmo naše morje!« Tako ne smo pisati list v Dalmaciji in v Splitu, zato smo tudi smatrali za potreben, da na to reagiramo, daši moramo izvajati, da se ne čudimo miselnosti tega lista, ko vemo, da je list last g. dr. Iva Tartaglie, predsednika »Jadranske straže«, ki evo sedaj stopa po svetli cesarski cesti glorificiranja uspehov sile nad malim narodom...«

Zanimiva dalmatinska polemika okrog Italije in Abesinije

Čudno stališče predsednika Jadranske straže

Po proglašitvi aneksije v Rimu je pribil »Jadranski dnevnik« čigar lastnik je bivši splitski ban dr. Ivo Tartaglia, članek »Kralj Italije — kar Etiopija«, v katerem je med drugim izjavil: »Prisko svojega voditelja, obožavanega Mussolinija, sporočila Italija glasno in jasno evropski diplomaciji, da se afriški zmagovalec ne bo z nikomur pogajal, niti bo od kogarkoli zahteval kakih nasvetov, niti čakal naake predloga. Sam se je boril, da je izvozil popolno zmagu in sam hoče razpolagati s sodovi svoje.« Italijanski narod je po pravu zmagovlca proglašil osvojeno zemljo za svojo last in kralja Viktorka Emanuela za cesarja Etiopije. To je naslov, ki ga je zmagovalec nesporo zaslužil in ki mora digniti narodni ponos... Da italijanski naroda niso vodili v Afriki nobeni sebični nameni, to se bo pokazalo, nadejam se, že v bližnji bodočnosti. Italijanski narod bo izvajal svoje velike kulturne misije prepridel svet k kričnosti onih, ki so, da zasejojo seme nezaupanja, vzdrževal dvome o njegovih namenih glede neodvisnosti manjših narodov...«

Zgrešena čestitka Mussoliniju Kako sodi hitlerjevko glasilo o čestitkah bivšega nemškega prestolonaslednika

Berlin, 14. maja, tr. »Das Schwarze Korps«, organ Hitlerjevih napadnih

Sodna razprava na cesti

Ogrožanja javne varnosti in prometa obtoženi zdravnik
dr. Volavšek oproščen

Ljubljana, 15. maja.
Davi ob 8. je bila v Ljubljani nenavadna sodna razprava, in sicer pod milim nebom, v Nunske ulici, ob železniškem prehodu. Obtožen je bil zdravnik dr. J. Volavšek ogrožanja javne varnosti in prometa.

Dr. Volavšek se je pripeljal z avtomobilom lani 21. decembra v pacijentu v Nunske ulico. To je bilo pred božičem, ko je bil v Ljubljani precej visok sneg. Nunska ulica je že periferna, odnosno ena izmed tistih, odkoder »ni treba odvajati snega. Zato so lezaji tedaj veliki kupi snega na ulici. Lahko si mislimo, da dr. Volavšek ni mogel obrniti avtomobila, ko se je hotel vrnil domov. Zato je pognal avto proti železniškemu prehodu, da bi obrnil v drevočed v Tivoli. Bil je meglen, mrzeč večer, nekaj minut pred 18. Na cestah je zmrzoval sneg, megla pa je bila tako gosta, da se je videjo le nekaj krovkov daleč.

Ko je avto zapeljal na prehod, je nadno obtičal med tračnicami. Z desnimi kolesi je namreč zavozil na rob vozisko — cesar pa dr. Volavšek ni opazil zaradi snega, ki je pokrival progo — kolo je zdrsnilo in se ni moglo več optreti, ker je bilo premalo trenja. Avto je obtičal na železnični nekaj minut pred prihodom brzovlaka in vrhnitčana. Železniški čuvaj na koncu Erjavčeve ceste je opazil nezgodo. V začetku ni nihče vedel, kaj bi bilo treba storiti. Čuvaj bi moral spustiti zapornice, toda avto bi potem sploh ne mogel z železnicice, še tudi bi ga spravili v pogon. Njih kazalo drugač, kakor ustaviti brzovlak, ki se je že bližal s precejno brzino Nunske ulici. Lahko bi se zgodila velika nesreča, če bi ne mogli ustaviti viaka, ker bi vlakvodja lahko prezrl slike zaradi megle.

Toda pri vsej nezgodi se je vse srečno iztekel. Viak so ustavili, avto je pa zdravnik s pomočjo pasantov zvježe v drevočed na tivolski strani. Vendar s tem zdeva še ni bila končana. Nezgoda se je zgordila v soboto zvečer, v nedeljo dopoldne pa je policija ugotovila, kaj se je zgordilo, in sicer na kraju nezgode. Naredili so skico, kje se je ustavil avto. Železnična uprava je napravila namreč ovado na policijo zaradi ogrožanja prometa. Končno je vzel zadevo v roke okrožno sodišče. Obtoženec je bil obtožen, da je ogrožal javno varnost, češ da je hotel obračati na železniškem prehodu; češ, mora biti računati z možnostjo, da bo avto obtičal na železnični. Obremenva je ga že zlasti policijska skica, ki kaže, da je avto zavojil tako na desno, ker je hotel obračati na železnični. Dosej sta bili že dve razpravi in danes je bila tretja na kraju nezgode. Sodil je sodnik o.s. dr. R. Lederhas, državno tožilstvo je pa zastopal državni tožilec dr. Fellacher Kot priča, da je bil zaslužen akademik Šubic, ki je pomagal vleti avto z železnicne in stražnik, ki je drugi dan po nezgodi opisal dejanski stan. Druge priče ni bilo k razpravi.

Obtoženec se je zagovarjal, da je zavojil na progo po naključju tako, da je avto obtičal med tračnicami in da ni imel namena obračati na prehod. Tudi priča je izpovedala ugodno zanj, zato se ni izkazalo, da bi zdravnik malomarno ozračil promet in sodnik je izrekel oprostilno razsodbo.

Razprava na ulici je zbudila precej zanimanja in pešci so hoteli izvleči iz reporterja, kaj je bilo. Nekateri so namreč mislili, da gre za rekonstrukcijo kakšnega umora, kajti pri nas kaj kmalu zraste iz mušice sion.

Ijančani odigrali igro: »Vihar v kozarcu. Na gostovanje ljubljanskega gledališča Kranjčane opozarjam.«

Pesem gauča

Ljubljana, 14. maja.

To, kar je v Severni Ameriki kovboj, je v Južni Ameriki, zlasti v državah ob reki La Plata, gauč (gaucho). Je to necivilizirano prebivalstvo pamp, večinoma mestani belcev v Indijancih, ki pasejo živino. Kako kovboji nosijo tudi gauči pisani jopič, široke, z resami pošite hlače, širok klobuk (sombrero), škrne z ostrogami, a opremljeni so poleg samokresa in bodala z lasom in bolo. Bola je lasu podobna žanika z tepon železnih krogli, ki se ujetemu zapletejo okrog nog da takoj pada.

Kovboji in vsa njihova divja romantika so del že mnogo snovi za filme, a prav tako tudi gauči. Pred vojno so vzrorili v Ameriki gledališko igro »Pesem gauča«, dve leti pozneje so izdelali film z istim imenom. letos je prišel zvoki film krasna filmska opereta, ki po svoji vsebin sladkih melodij, načinu režije in tudi deštivosti, da so deluje John Boles, spominja na nepozabno »Rio Rito«, najslajšo in najrazkošnejšo opereto, ki smo jo videli v prvem letu zvoki filma.

Dejanje se sicer ne odigrava v domovini gaučev v Južni Ameriki, temveč v solnčni Kaliforniji, kjer živi že mnogo španskih priseljencev, ki so obranili svoje Šege in obitajo, goje svoje pesmi in glasbo in imajo svojo kulturo. Ta romantična opereta nam kaže Ameriko, ko se ni bilo današnje civilizacije, v dobi ko so razni pustolovci in pritepenci ogrožali življenje in imetje svojega bližnjega in ko so si ljudje sami ali kot poedinci pisali in krijoči zakone. A v teh barnih četudi krvavih časih. Je tudi eveda baruna, strastna in romantična ljubezen.

Vso to romantično, bujno živo in ekscentrično življenje nam pokaže revija »Pesem gauča«. Pred nami se vrste čarobne španske zabave pod vrednim nebom, z zanimanjem sledimo »fiestam«, strastnim in ognjevitim plesom, a na sluh opajajo sladke melodije prekrasnih pesmi. Nalašč za ta film je bilo uglasbenih 11 pesmi, z katerih jih pet poje slovita Gladys Swarthout ki smo jo čuli nedavno kot partnerico Klepure v filmu »Daj mi to noč, tri poje John Boles, dve

prebivalcev Ljubljane. Kako mučen vtis napravi tudi na tuje sedanji zapuščeni nasad okoli spomenika. Mnogo avtomobilov s tuji vozi vsak dan po Tržaški cesti, ki gledajo to zapuščeno spomajno okoli spomenika. Prepričani smo, da naša prošnja ne bo zamarn, prosimo pa tudi vse štiri viske zastopnike JRZ, ki so v mestnem občinskem svetu, da tudi oni zastavijo svojo besedo, da se ta sramota čim preje odpravi in spomenik primerno okrasi.

Še bolj pa boli vse viske nacionalne ljudi dejstvo, da je spomenik v večernih urah v temi, dočim je vhod v društveni dom razsvetljen. Ko je bil postavljen spomenik je prejšnji občinski svet ljubljanski ugodi proti akcijskemu odboru za postavitev spomenika da prestavi cestna obločnica kakih 15 m proti spomeniku, da bo v večernih urah razsvetljen.

tako da je reklamna deska viskega kina razsvetljena, spomenik pa v temi.

Prosimo mesto občino, da tudi ta nedostatek čim prej odpravi, ako, da bo spomenik v večernih urah razsvetljen. Vičani smo prepričani, da bo mestna občina tej naši prošnji ugodila.

Roman „Mati“

Pearl S. Buck, »Maia, roman. Poslovenil Vladimir Levstik, Tiskovna zadružna 1936. Cena: broš. Din 48.—, v platnu Din 58.—.

»Misljam, da je moral Pearl Buck, ko je končala to knjigo in s stvarniškim očesom posvetil književnost za novo mojstrovino. Posvetil je prevodu vse bogastvo svojega nedoseženega jezika.

Delo samo pa pomeni tudi v vsebinskega in etičnega stališča ogromno pridobitev. Pred nami vstaja lik matere in materinske ljubezni, ki jih je malo podobnih v stvarni literaturi. Čudoma se moramo vprašati, kako je mogoče, da roditi kitajski kulturni krog podobne primere svete maternine ljubezni. Roman je prav zaradi te svoje gobočne vsebine zaslovel po vsem svetu. Sicer pa poslušajmo kaj piše kritik »Lidovih novin« o pravkar izšlem českem prevodu:

»Velika epična nadarjenost izborne poznaljka Kitajske P. S. Buckove se je v »Materi« osredotočila okoli usode ene same osebe, preproste žene kitajskoga kmeta, močne v ljubezni in v materinstvu. Vidimo jo kot mlado ženo, srečno mater sinov in na moževem domu; vidimo jo ob poldnevnu življenja v strasti in grehu, nato pa vso zrušeno in trpečo zaradi greha in napsled pot težko preizkušeno strko, ki mora slediti truplu svoje hčere in preživeti justifikacijo sima-komunista. Ganljivih živiljenjskih prigod kitajske matere, pripovedovanih v nepretrgani vrsti od solnčne mladosti tja do tragične sarosi, nikjer ne prekinjajo postranski zapleti; osrednje postave romana — pač čitatelju v prid — nikjer ne zasenči drug, silnejši karakter. Lik matere, ki nam ostaja zaradi svoje resnične človeškosti nepozaben, priča o visoki stopnji karakterovorne umetnosti S. P. Buckove, pa tudi o njenem umetniškem okusu...«

Novi roman se torej tako zaradi svojih estetičnih in etičnih kvalitet, kakor zaradi svojega jezika uvršča med največje mojstrovine slovenske prevodne književnosti.

Iz Maribora

— Protituberkulozni tened. Prihodnji tened bo posvečen protituberkuloznemu gibanju, bo protituberkulozni tened. Občinstvo opozarjam, da bo naša PTIL namestila na glavnem kolodvoru v Mariboru pri vhodu in izhodu nabiračno mizo za zbirko PTIL v času protituberkuloznega tened. Vsak potnik naj za srečno pot ali za srečen povratek žrtvuje azilskemu skladu PTIL za protituberkulozno borbo vsaj 1 Din. Žrtvujmo se za svoje bolne brate in sestre vsaj enkrat na letu.

— Gostilničarji! Da se prepreči pijačevanje in izgredi vojaških rekrutov ob prijih vpoklicu v stalni kader, odrejam na podlogi §§ 66 in 67 zakona o notranji upravi, da se v dneh od 6. do 7. junija 1936 vojaškim obveznikom v Mariboru ne sme točiti in prodajati alkoholne pijače.

Prestopki te naredbe se bodo kaznovali na podlagi čl. 69 zakona o notranji upravi z denarno kaznijo od 10 do 500 Din oziroma ob neplačaju v danem roku z zaporom od 1 do 10 dni. Naredba stopi v veljavno dne 6. junija 1936. Predstojnik mestečne policije, dr. Trstenjak s. r.

— Čarjadarski otokov je naslov zanimivega predavanja, ki bo v petek v mariborski Ljudski univerzi ob spremljajuvi krasnega filma.

— Trije utopljenci. V torek popoldne je blizu meljskega broda v Dravi utonil 8-letni železničarjev sin Karl Kalin iz Slovenske ulice. Defek se je ob reki igral v hotel ujeti po vodi plavajočo palico, kar je postal zanj usodno. Padel je v reko in utonil. V plitvi mlaki bliži Hoč je našla smrt epopejčna 25letna posestniška hčerka Marija Curičeva. Zadobil je hud napad in nesrečna se je v mlaki zadušila. — Isteča dne je v Cirkovčem utonil v neki mlaki dvejeti vinčičarjev sin posestnika Franca Hraša. Otroka so našli že mrtvega.

— S koso se je do smrti prebolda. Tukajšnji reševalci so pripeljali v bolnico 14-letno vinčičarjevo hčerko Marijo Brunškovo s smrtno poskodo. Deklica je padla z voza in se nabodila na koso, ki ji je prevrtala trebuš in hrbet. Nesrečna je dve urij po prevozu v grozni mukah izhnila.

— Do smrti povožen. V Apačah se je v sredo pripeljal smrtna nesreča. V neki

tamkajšnji graščini uslužbeni 72letni hajpec Ivan Sabo je padel pod voz naložen s travo in obježja s stritim premim košem. Staršek je kmalu po nesreči poškodbam podlegel.

— Uboj zaradi petelin. V Zabovcih je prislo letos 17. februarja do tragedijsega dogodka. Zaradi ukradenega petelinia so se spriji in stepili 29letni čevljarski pomočnik Anton Juhner in njegov 42letni brat Simon ter posestniški sin Franc Cvetko. Brata sta v prepriču navalila na Cvetka in mu pri priči s čevljarskim nožem razprala trebuš. Nesrečni mladič je takoj izkrvavel. Zaradi uboja sta se brata Juhner včeraj zagovarjala pred mariborskem senatno trojico. Anton Juhner je bil obsojen na 4 leta strogega zapora, Simon pa je bil oproščen.

— Pes ga je rešil smrti. Pretekel neč je pri takozvanem Hebblovem kriju na Zg. Boču nad Selincu ob Dravi neznani razčapane s kuhiškim nožem napadel splavljajo Martina Šantia in zahteval od njega denar. V istem hipu pa je skočil na napadalca velik pes in se grizrel vanj. Šanti je hitro zasedel svoje kolo in tako utekel grozni smrti.

— Karambol. Na krajišču Tattenbachove in Šodne ulice je neki avtomobil povezal kolesarja Ferdinandu Herička, ki je pri padaču dobil tako hude poškodbe, da so ga morali prepeljati v bolnico.

— Ban v Mariboru. Ban dr. Natlačen je bil v Mariboru deležen lepega sprejemna. Mesto je odeto v zastave. Dopoldan si je g. ban ogledal bolnico, nato pa sprejemal razne delegacije in zasebnike ter povsed pokazal razumevanje za njihove težnje.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Četrtek, 14. maja katoličani; Božičevi, Svetolič.

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matice; Pesem gauča.

Kino Ideal: Viktorija.

Kino Sloga: Frankensteinova nevesta.

Kino Union: Noč v Monte Carlo.

Kino Šiska: Njen največji uspeh. Trgovska društvo »Merkur« občni zbor ob 20. v Trgovskem domu.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Dr. Kmet Tyrševa cesta 43, Trnovo; ded. Mestni trg 4, Ustar. Selenburgova ulica 7.

Iz Novega mesta

— Otvoritev protituberkuloznega tened. V soboto 16. t. m. ob 17. bosta predavalata za bolnike banovinske ženske bolnice ter posnetinke protituberkuloznega dispanzera o socialnem in zdravstvenem pomenu protituberkuloznega boja gg. primarij dr. M. Ž. Cervinka, vodja ban. ženske bolnice ter primarij dr. J. Prodan, vodja protituberkuloznega dispanzera. Predavanje postave romana — pač čitatelju v prid — nikjer ne zasenči drug, silnejši karakter. Lik matere, ki nam ostaja zaradi svoje resnične človeškosti nepozaben, priča o visoki stopnji karakterovorne umetnosti S. P. Buckove, pa tudi o njenem umetniškem okusu...«

— V našem mestu se je začelo resno delovati na pobiranju jetike. Dispanzer je pričel delovati. Pripravljajo se ustanovitev protituberkulozne lige. V nedeljo 17. t. m. bo v mestni posvetovalnici ob 10. posvetovalni sestank, kateremu so vladljivo vabljeni vsi meščani in tudi okojčani, da se ga udeleže. Naj bi tudi v čim večjem številu pristopali k protituberkulozni ligi, saj je članarina nezatnata — Din 1 mesecno. Nekaj je bilo včeraj v tistem danu vzdruženih 1000 delavcev, nato pa vzdruženih 1500 delavcev.

— Požar. V Stopičah. V nedeljo popoldne je po večji nevihti in nalinu treščilo v gozdarsko poslopje pos. Franca Štanglja v Stopičah. Ogenj povzročen po streli, je manoma zajel pod, krit s slamo, ki je kmalu pogorel do tal. K sreči so domači gasilec in vaščani rešili pravco iz hleva pod podom vso živino. Nevarnost za sosednjo poslopijo je bila zelo velika, pa so preprečili se večjo nesrečo vrli novomeški gasilec, gašec iz Stopič v Smihelu. Posestnik tripli okrog Din 15.000. — škode.

— Nogomet. V nedeljo popoldne je bila na Loki odigrana nogometna tekma med domačim klubom SK Elanom in SK Metliko. Igra je potekla zelo mirno. Rezultat je bil 5 : 1 za Elan.

— Zborovanje dolenjskih čebeljarjev. V občinski sejni dvorani so v nedeljo dopoldne zborovali čebeljarji Dolenske in Belokrajine. Zborovanje je otvoril in vodil znani vneti delavec za povzročen našega čebelarstva, Šol, upravitelj v p. g. Lilijskoj Vekoslav. Na zborovanju, ki se ga je izjavil, je bil razgovor o veliki obrnli razstavi, ki se bo vrsila 4. julija v Novem mestu in katere se nameravajo udeležiti tudi čebeljarji. Sklep zborovalcev se je v tem pog

DNEVNE VESTI

Kongres agronomov. Udrženje jugoslovenskih agronomov bo imelo svoj letoski kongres 7. in 8. junija v Novem Sadu. Na kongresu se bo razpravljalo o zakonu o kmetijskih zadrugah in o kmetijskih zbornicah ter o poljedelski službi v naši državi. Agronomi bodo posvetili posebno pozornost razmerju med poljedelstvom in industrijo ter industrijski proteksionistični politiki, ki se vodi na škodo poljedelstva. Po kongresu bosta priznani dve poučni ekskurziji po dunavski banovini. Agronomi državnim uradnikom, ki se udeležijo kongresa, je dovoljen popust od 5. do 10. junija.

Zivahn tujski promet v Hrvatskem primorju. V Crikvenico prispe to dni večja skupina letoviščarjev iz Kopenhaga, večinoma vseučiliških profesorjev, zdravnikov in književnikov. V soboto prispe iz Prage večja skupina Čehoslovakov, ki ostanejo v Crikvenici 14 dni. V ponedeljek je potovala preko Sušaka na Rab skupina holandskih letoviščarjev. 7. junija je pa prispe na Sušak velika skupina članov Češkoslovenske lige iz Brna pod vodstvom vseučiliškega profesora Filka.

Izlet v dolino gradov (Novo mesto Konstanjevica) priredil 14. junija Udrženje železniških uradnikov v Ljubljani, ki katemu vabi vse ljubitelje lepe Dolenske. Po kroviteljstvu nad izletom je predzel predsednik mestne občine novomeške g. Paučič Josip ter s tem prav izdelal poučar protagandistični pomen izleta. Stroški izleta na osebo značajo iz Novega mesta 40 Din, iz Ljubljane 90 Din iz Zagreba 80 Din, iz Tržiča oz. Kranja 110 Din in iz Maribora za dva dneva 250 Din, v katerih vstopat je predviden prevoz v prehrana. Prevoz se vrši z železnicou oz. avtobusom. Opaziramo vse, ki se zanimajo za to edinstveno izletno priliko, da bo v okviru radijskega večera 16. junija predaval g. V. Pirnat, znani propagator Dolenške in lepotah Dolenške in starodavnih krasolah doline gradov v zvezzi s petjem in godbo Prijave za izlet sprejema Udrženje žel. uradnikov v Ljubljani in putnik v Ljubljani Maribor in Zagreb.

Iz sreda vaščega življenja podobno vzetih prizori, ki jih boste videli na modni reviji ljubljanskega velesejma, od 30. maja do 8. junija. Brhke in debele, stare in mlade, vse v gospodje. Vam bodo predvajali oči, moderne in praktične ter v duhu našega naroda. Na živilih modelih boste predstili, kako bi vam stala tako in tako napravljena oblieka n. pr. pri čajanki, v gledališču, pri poroki, v uradu, pri plesu, na turi. Prepričali se boste ne le o tem, kakšni napravljati ob vsaki priložnosti pravimo obličeni na svojo okolico, ampak tudi o pomenu, ki ga ima vašemu delu prikazana oblieka za vaše lastno delovno razpoloženje.

KINO SLOGA, tel. 27-30

Danes ob 16., 19.15 in 21.15 film groze

Frankensteinova nevesta

Lep dodatni spored v UFA zvočni telefon!

Ljubljanska podružnica zveze bančnih, zavarovalnih, trgovskih in industrijskih uradnikov je vložila na Udrženje deželnih zavodov za dravsko banovino prošnjo, da se v poletnem času uvede nedeljni delavni čas i. s. od 15. maja do 15. septembra. Tozadovna pogajanja ugodno potekajo in upamo, da bo nedeljni delovni čas v kratek vreme uveden, o čemur bo članstvo še posebej obveščeno.

Kongres Zvezne trgovskih združenj. V soboto se prične v Beogradu kongres Zvezne trgovskih združenj iz vseh držav. Na kongresu se bodo obravnavala vsa važna, trgovski stan zadajajoča vprašanja, v prvi vrsti vprašanje dolgov.

Turizem, nedoljiva potreba vseh kulturnih Evropev. Ako bi v naši domovini, obdarjeni s tisočerimi prirodnimi privlačnostmi za tujca, mogli letoviščarjem nuditi še primerja gostišča ob bregovih naših voda in na obronkih divnih gorskih velikancev, kjer bi tujci prav nič ne pogrešali udobnosti svojih domov, bi s primernimi investicijami ustvarili čudeže. Poglejmo si na gostinski razstavi spomladanskega velesejma v Ljubljani, od 30. maja do 8. junija, kaj bi se dalo z majhnim trudom in nevelikimi stroški ustvariti za razvoj našega turizma! Stotisoči, ki nam jih bodo pri nas pustili tujci, bodo obilno poplačali naše napore in pri današnjem pomanjkanju kapitalov mnogo doprinesli h gospodarski obnovi.

Nacionalna ura v radiu. V soboto 17. t. m. bo v nacionalni uri namestu napovedanega predavanja Josipa Škarica iz Zagreba o smernicah in težjih jugoslovenskih pedagogijih predavanje generala g. Danila Kalafatovića o osebnosti maršala Franceta d'Esperaya.

Smrt ruskega generala, Pašičevega šošolca. V Hercegovem so včeraj pokopali generala ruske carske vojske ing. Gligorija Mileanta. Pokojni je dovršil višjo general-

štabno vojno akademijo v Petrogradu in je bil sošolec pokojnega Nikole Pašića. Med vojno je bil načelnik štaba ruske vojske ki je zaseglj med nemškim prorodom v Francijo velik del Vzhodne Prusije. Sodeloval je tudi v usodni bitki na Mazurskih jezerih.

Prosilava materinskega dne v Štepanjavi. Štepanjske Kolasiče so zopet lepo prosilavile materinski dan. Dopolne so predilegale nabiralni akcije, za katero je prispevala sama predsednica ga. Benedikova namesto venca na grob pokojne ge. Anžičevi 100 Din, a popoldne so v gostilni pri Novaku obdarovale 20 sirot z denarjem in živili. Vrle narodne delavke zaslužijo vse priznanje.

Izleti planincev vzdolj iadrske obale pričnejo 31. t. m. ter trajajo do septembra meseca. Izhodišče je Sušak. Vsak izlet se vrši 10 dni s parniskom Dubrovške paroplovne družbe »Pelješac« ki vozi vzdolj obale v Starigrad, Rogoznico na otok Biševo, Makarska, Orebč, Dubrovnik, Kotor ter nato mimo Hvara. Preko na Sušak. V krajih kjer bo parniki pristal bodo organizirani izleti planincev tako na Velebit, Biokovo, Sv. Ilij, Orjen, Ruši itd. Podrobne informacije daje pisarna SPD v Ljubljani, Aleksandrova cesta 4.

Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 39 z dne 13. t. m. objavlja uredbu o izdelavi in uporabi golih in izoliranih električnih vodnikov in izoliranih cevi in oljave baniske uprave o pobiranju občinskih davščin v letu 1936-37.

»Krivajac v konkurenzi. Povodom otvoritve konkurza nad znamenim lesnim podjetjem »Krivajac v Bosni« je državno pravobranstvo v Sarajevu predlagalo ministru za gozdove in rudnike, naj odpove pogodbo glede eksploatacije gozdov, sklenjeno med državo in »Krivajacem« ker je ista prišla v konkurenco.

Vreme. Vremenska napovedi pravi, da ne bo nobenih sprememb doseganjega vremena. Včeraj je značila najvišja temperatura v Splitu in Beogradu 27 v Sarajevu 26, v Zagrebu 25, v Rogatki Slapini in Skopiju 24, v Ljubljani 23.8, v Mariboru 23. Davi je kazal barometer v Ljubljani 762.3, temperatura je znasala 12.

Namenski konja zapregel ženo. Kmet iz Gline Nikola Rajković je zapregel svojo ženo v voz in krenil z njo v Kumano. Na voz je naložil svoje štiri otroke. Mož je pa vendar toliko kavalirski, da žen zamena, kadar je trudna. Tako se bosta menjavala, dokler ne privlečeta voza do Kumovega.

Kozliček z osmimi nogami. V vasi Dolovljani blizu Bosanskega Novega je vrgla koza težka Meha Satička kozlička, ki ima osem nog. Praznoverni kmetje smatrajo to za slabovo znamenje.

Smrtna nesreča. V torki opoldne se je pripetila v strojnom oddelku »Sipadički« zag v Dobrljinu težka nesreča, ki je zahtevala življenje 28-letnega mehanika Rudolfa Ketteja. Kettej je preizkušal stroj ki ga postavljajo že delj časa. Ko je prisotni inženjer Berič ugotovil, da dela kolo v stroju 2600 obratov v minutu, se mu je Kette približal, da bi ugotovil ali se suče kolo pravilno. V naslednjem ihnu se je pa kolo razletelo in en kos je udaril Ketteja tako močno v prsa, da mu je zdobil prsnik kos in da se je nešrečno mrtev zgrudil na tla.

Iz Ljubljane

Povratne naše opere z gostovanja po Dalmaciji. Z današnjim osebnim, deloma pa z brzim vlakom so se vrnili člani ljubljanske opere s svoje turneje po Dalmaciji. S turnejo so vsi zadovoljni, saj je bil dosegן prav lep moralni, a najbrž tudi gmočni uspeh.

Krožni horizont v ljubljanski operi. Že krožni oder je bil za ljubljansko opero važna in potrebna naprava, a te dni, ko je bil ves operni ansambel na gostovanju v Dalmaciji, je bila opera zopet tehnično izpopolnjena. Urejen in zgrajen je bil namreč tudi krožni horizont, naprava, ki je danes skoraj pogoj vsakega modernega gledališča. Krožni horizont je bila že davno želja vodstva naše opere, a zani se je zlasti toplo zavzemal Niko Štrito. Banski svetnik inž. Černič, ki je popri napravi načrte za krožni oder, je tudi izdelal načrte za krožni horizont. Na odu so bile potrebne nekatere adaptacije in danes je krožni horizont skoraj že dovršen. S to napravo je opera nedvomno mnogo pridobila, saj je poenostavljeno manipuliranje s kulisami, mnogo lažje se bodo dala prikazovati ozadja in mnogo efektnje bodo razni tehnični prizori tako zlasti svetlobni efekti bliksi itd.

Majniški izlet naših licejic. Da se seznanijo z lepotami in zanimivostmi naše države, zlasti pa sinjega Jadrana je vodstvo tukajšnje ženske realne gimnazije sklenilo prirediti za svoje gojenke večerni majniški izlet na more. Danes ob 12.47 se je odpeljal 200 gojenk ženske realne gimnazije v Split, kjer dobre na razpolago parniki, ki jih bo popeljal na Biševi, v Komizo, na Vis, Hvar in Klis. V ponedeljek popoldne se go-

jenke vrnejo v Ljubljano. Liceike so se odpeljale na izlet v spremstvu profesorjev in enega zdravnika, pod vodstvom Splitčana prof. Andre Kuljija.

—lj Razdelitev nagrad na fotografiski razstavi. Sodoc je imel razstavni odbor II. mednarodne fotografiske razstave zaključno sejo, na kateri so razpravljali o razdelitvi nagrad in priznanj razstavljenim delom fotoamatcerjev. Odbor je sklenil, da domačinom iz prijaznosti do tujcev ne bo delil nobene nagrade, s čimer se vsi ljubljanci in domačini strinjajo. Odbor je večino nagrajencev že določil, vendar bo oficijalno razglasitev rezultatov šele jutri. Prva zlata kolajna bo najbrž dodeljena Egiptovemu Miljkoviću, ki je po imenu sodec na rojak in ki je res nazveč mojster fotografije na tej razstavi.

—lj Nevarnost gozdov požarov. Mestno poglavarstvo razglasi: Dne 4. aprila je v mestni gozdni parceli na Drenikovem vrhu izbruhnil ogień, ki so ga mestni gasilci sicer takoj pogasili, ki bi bil pa lahko povzročil občini precej škode. Ugotovilo se je, da je najbrž kraljevsko sprehajalec vrgel v suho vejevje in travo goreč ogreke cigarete in na ta način zanetil ogień. Mestno poglavarstvo opozarja sprehajalec po gozdnih sprehajališčih v Ljubljani in okolici, da vsakokrat skrbno ugasuje cigarete, ker bi lahko iz male neprevidnosti nastala mestni občini. Na vseh vogalih v središču mesta se nastavljajo ženske ter otroci, ki prihajajo dače v dežele ter ponujajo mimočim cvejtje. Navzite cvejtje, da ga prinašajo v mesto cele košare, iztržijo ves dan le po nekaj dinarjev, ki so jim tudi dobradoši.

Sezija špargljev. Vsak dan sveže domače beluse servira gostilna pri Slepem Janezu.

—lj Proslava 40. pešpolka Triglavskoga. Tujšči 40. pešpolk Triglavski proslavi v četrtek 28. t. l. svojo slavo kot spomin na dan, ko je slovenski planinski polk (sedanji 40. polk) stri odpor sovražnika pri vasi Kotlje med koroško ofenzivo leta 1919. Rezanje koča ob 10.30 na dvorišču vojašnice kralja Petra I., popoldne ob 16. se pa prične vojaška veselica.

—lj Skratinka v mestu in okolici še ni poenala. Pred dnevi so morali prekiniti zaradi te nevarne epidemije pouk v gluhenem noci, kjer sta obolela dva gojenca. Mestni fiziček je budno na straži, da se epidemija preveč ne razširi. o o

—lj Kolo jugoslovenskih sester sporoča, da se akademija v proslavi materinskega dne na splošno žejlo ponovi v soboto dne 16. t. m. ob 17. uri po globoku znižanju cenah, v gledališči dvoran Sentjakobčev v Mestnem domu. Pridelitev je v prid uobičajen maternim sirotom, zato vabimo k običajni udeležbi. — Rezervirajte si vstopnice, ki se dobre v predprodaji v Matični knjigarni in dne 16. t. m. od 16. do 17. ure prične.

—lj Prošnja gledališki upravi. Ko se že oglašajo vsi gledališki abonentni pritožbami, tudi mi gledališki A-abonentni ne smemo več molčati, ker bi se sicer smotrali da smo povsem zadovoljni. Menda nobenega drugega abonanca ne vleče ne vemo ali uprava ali časopisje za nos. Komaj je za naš abonanta dočlena predstava in smo abonent razpolagali že z ostalimi dnevi, se objavi naslednji dan drugi red predstav in nam prekriža vse naše račune. Tudi imamo en tenednje po dve predstavi včasih celo zaporedoma, potem pa zopet 14 dni nobenine. Sedaj nam dolguje gledališka uprava že tri operne oz. operetne predstave, o katerih ne vemo, kdaj jih dobimo. Zato prosimo tudi A-abonentje gledališko upravo za več reda in upoštevanje dejstva, da se človek abonira zato, da ima vsaj približno vsak tenednje eno gledališki včer. A-abonent —lj Dušili smo se. Včeraj opoldne, ko je bilo največ ljudi na ulicah, se je vsa okolica pošte zavila v dušev dim. Kadilo se je mnogo huje, kakor ob velikem požaru. V hiši ob pošti so sezgaljali saj veter je pričkal dim k tloru. Ljudje so kašljali in kihali, kakor da eksplodira blinska bomba. Zelo so hvaležni sežigalcem saj za katranjanje pljuje, prosijo jih pa vendar, naj v bodoče urede svoje delo tako, da ne bodo prekajevali ljudi preveč velikopotezno. Ali pa nam vsaj prej sporoča, da se bomo premilili z maskami.

—lj Binkoški avtobusni izleti Plitvice-Senj Din 425.—, Koroška Din 405.—, Benetčki Padova Din 725.—. Prijave sprejema »Putnika v Ljubljani do 26. maja.

—lj Beografska »Politika« je prinesla dne 16. marca letosnjega leta izpod peresa glasbenega kritika dr. Milija Milojevića očeno oceno o koncertu zagrebškega akademškega zborja »Mladost-Balkan« v Beogradu, kjer pravi med drugim: Moški zbor »Mladost-Balkan« je eden najboljših, kar jih imamo. Zvok zborja je sočen in v barvi jakosti zanimiv. V njemu se zrcalijo vse karakteristike barve zvoka posameznih glasovnih skupin moškega zaborja. Petje »Mladost-Balkana« je polno ritmičnega puža in akademške dovršenosti. Prav srečni smo bili, da smo zopet slišali tako izvrstven zbor pod še bolj izvrstnim dirigentom Jakovom Gotovcem. Ljubljanci smo prošimo, da se odzovejo vabilu zagrebškega akademškega zaborja ter napolnijo jutri zvečer velikoučno unionsko dvorano, ker začne koncert ob 20. uri. Predprodaja vstopnic v celu s prof. Schmidtom na konferenco v Moskvo. 27 parti je dobil 3 pa remiziral.

—lj Za mestne rexe. Mediš Franec, posestnik in meščan ljubljanski, je ob priliku svoje osemdesetletnice izročil predsedniku mestne občine znesek 1000 Din (entiso) za mestne rexe, za kar mu izreka mestno poglavarstvo najlepšo zahvalo.

—lj »Tabor.« Zaradi predavanja na prenočišču opadnega danačlanskem sestanek.

Elitni kino Matica — Tel. 21-24

DANES PREMIERA!

11 nepozabnih ljubljavnih pesmi!

Veloopereta iz solnečne Kalifornije,

zemlje pesmi v pustolovščini:

Pesem gauča

Film petja in smeja, pustolovščin

in strasti, ljubezni in junaštva!

V glavnih vlogah odlična pevca

Kako dolgo bodo še urejevali Grad?

Delo je zastalo baš ko so se lotili najnujnejših ureditev

Ljubljana, 14. maja.

Iz majhnega podeželskega mesta se je v nekaj letih razvilo veliko mesto in podvojile so se potrebe. Pokazalo se je, da je bila Ljubljana v marsikaterem pogledu že zelo začelo mesto. Ni imelo dobrih cest in ne popolne kanalizacije, neregulirana Ljubljana je pa delala meščanom skrbí že pred stoletji. Ko se je pa začelo mesto naglo razvijati po vojni in zlasti zadnja leta, so rasle tudi potrebe. In mesto je prejšnja leta napravilo v resnicu velik korak naprej. Toda mnogo načrtov je bilo samo načetih, dočim o nekaterih niti več ne govorimo. Nenadno je nastal zastoj. Ustavili so tudi nekatera manjša dela. Tako je tudi zastala regulacija Gradu, ki sicer prejšnja leta ni posebno napredovala, a so vsaj delali.

Delo na Gradu je zastalo baš, ko so se lotili najnujnejših ureditev. Staro trdnjavsko zidovje je napol razrušeno in nihče več ne ve, kaj nameravajo z njim, če sploh kaj nameravajo. Nova pot ob njem je narejena tudi samo napol in človek ima vtis, da so delo ustavili samo čez noč. Na terasi nad tako zvanimi sancami je tudi samo začasna pot. In samo začasno menda tudi rase plevljev, čeprav ni nobenih izgledov, da bodo uredili teh nekaj kvadratnih metrov, kakor se spodobi za park. Pod to teraso ob glavnem drevoredu so začeli delati široko sprejalno pot, ki se nadaljuje od trdnjavskega zidu in ki je del projektirane poti po Plečnikovem načrtu. Tudi tu kaže, kakor da delo počiva samo čez noč.

Dela, ki so jih končali prejšnja leta, kažejo, da si od celotne uresničitve načrta lahko obetamo zelo mnogo in da bi pomenila veliko pridobitev za Ljubljano. Iskreno priznajmo, da nam neurejeni Grad ne dela

časti. Doslej na njem ni bilo pravih parkov, poti so bile slabe in prestreme, cesta pa je pa še vedno neprimerena glede na nujno potrebeni vojni promet, saj je vendar v gradu velika stanovanjska kolonija. Grad pa ima predvsem pomen iz tujskih prometnih vidikov. Skoraj sleherni tuje, ki se mudri nekoliko dalje časa v Ljubljani, si ogleda mesto iz ptičje perspektive in z Gradu se mu nudi najlepši razgled. Ko tuji občudujejo naše lepe tivolske nasade, se pa ne morejo načuditi zapuščenosti na Gradu ter ne morejo razumeti, zakaj imamo tako malo smisla za lepote mesta in osnovne tujsko-prometne zahteve. Grad je otok sredi mesta, ki se ga dostop se niso dotaknili tokovi življenja naših dni, kakor da je najmanj nekaj kilometrov zunaj mesta. Za ureditev Gradu ni in ni denarja. Plečnikovi načrti so obviseli v zraku. In kakor marsikdo, ki ne pozna značilnih naših razmer, ne more razumeti, zakaj ne znamo bolj ceniti Gradu, si tudi ne more razložiti, zakaj so se dela ustavila na sredi. Toda še bolj čudno se zdi, zakaj ne delajo ob najlepšem času, ko se delajo dan za dan v množicah zbirajo pred Mesnim domom. Dan za dnem hodijo vpraševati za delo, toda dela ni ker ni denarja. Dela ni spomladni, ki so jo nešteti pričakovati kakor odrešenje. Vso dolgo zimo so bili brez zasluga — mnogi tudi že prej —, upali so, da se bo vsaj spomladni obrnil na bilo, ki pričakovati so samo razočaranje. Nobeni izgledov ni na zboljšanje. Se vedno čakamo na boljše čase, ko bo dovolj denarja. Zdaj je pa treba varčevati.

Kdo bi torej vedel, povedati, kako dolgo bodo še urejevali Grad! Saj je celo silnatežko napovedovati, kdaj ga bodo zoneti začeli urejevati

Sokolski

Jubilejne prireditve škofjeloškega Sokola

Skofja Loka, 12. maja

V okviru jubilejnih prireditv v proslavo 30-letnice je priredil naš Sokol v nedeljo zvečer v veliki dvorani svojega doma lep pevsko glasbeni večer. Pred polno zasedeno dvorano je zapel najprej pevski zbor sokolski pozdrav, potem pa je spregorovil br. Vojtek Debeljak o važnosti kulturnega dela v sokolskih edinicah ter o sokolskem pevskem zboru in orkestru. Sledil je koncertni del prireditve, obsegajoč 15 točk. Prvi je nastopil pevski zbor pod vodstvom br. Babiča ter zapel več pesmi, ki jih je sprejelo občinstvo s toplim dobrodošnjem. Sledil je nastop solistov Lesjaka, Zege in Stancerja, po odmoru je pa zopet nastopil pevski zbor, končno pa orkester pod vodstvom br. Lesjaka. S tem je bil večer zaključen.

Nastop pevcev, orkestra in solistov bo sledil v nedeljo 17. t. m. tretji jubilejni dan, ko vprizore na sokolskem odru »Rokovnjake« sodelovanjem članice ljubljanske opere Škerjanče.

Nastop Sokola v Kranju

Kranj, 10. maja.

Na sokolskem letnem televadišču se je danes popoldne ob 15. vršil glavni letosni nastop Sokolskega društva v Kranju, kot revija vsega telesno-vzgojnega dela v zimskih in pomladanskih mesecih. Sokolskemu nastopu je bil priključen tudi nastop vsega dijaštvu drž. realne gimnazije v Kranju, ki je s tem tudi opravilo svojo vsakoletno televadno prireditve. Letos v Kranju večjih televadnih prireditve ne bo več, ker bo župni zlet v Škofiji Ljubljani in savezni zlet v Subotici ter so vse nadaljnje priprave in večje namenjenje temu dvemu zletom. V Kranju se bodo vršile edino le še župne tekme, ki so sicer tudi javne, vendar nimajo značaja nastopa.

Zato je bila pač vsa pozornost vadičskoga zbraja namenjena današnjemu skupnemu nastopu članstva, naraščaju in dijaštvu. Kmalu po drugi urji se je zacetlo prostorno sokolsko televadišče polniti s članstvom vseh sokojskih oddelkov in dijaštvom. Pa tudi kranjsko občinstvo je

sokolskemu društvu s številno udeležbo pokazalo vso svojo naklonjenost in prispolnost k temu skoro najstarejšemu nacionalnemu kranjskemu društvu. Prireditve so se pa udeležili tudi zastopniki raznih uradov in objektov ter profesorski zbor z ravnateljem dr. Dolarjem na čelu. Sicer je res, da je bilo na televadišču prostora še za večje število gledalcev, toda reči se mora, da je bila udeležba, kot je bilo že poudarjeno, prav lepa in zadovoljiva.

Nastop so otvorile dijakinje, 72 po številu, ki so v zelo dobri izvedbi pokazale pod vodstvom prof. g. Planinove vaje s krožki. Dijakinjam je sledilo 28 članov, ki so srednje dobro izvajali predpisane zletne vaje. Nato je nastopilo 16 članic tudi s predpisanimi zletnimi vajami, izvedba je bila srednja. Močno so ugajale ženske naraščajnice, 22 po številu, ki so zletne vaje prav vzorno izvedle. Kot peti so nastopili dijaki skupno z dijakinjami. Predvajali so razne igre in lažko atletiko. Zelo privlačna in živa točka programa je bil nastop moške in ženske dece, skupaj 134, ki je prav dobro podala predpisane zletne vaje. Prav posebno dobro so se odrezali moški naraščajniki, 32 po številu, s svojimi prostimi vajami. Jako pestra in obenem poslednja točka programa je pa bila orodna telovadba in raznotrosti. Pri tej točki je nastopilo 9 članov, 7 članic, 21 moških naraščajnikov, 13 naraščajnic, 76 moških in 43 ženske dece. Telovadilo se je na grogu, 3 bradijah, 2 konjih, na mizi kombinirano s kozo, izvajale so se pa tudi razne igre in štafeta. Dijake je vodil prof. telovadbe g. Zagari. Vse proste vaje je spremljala prvič godba »Kranjskega glasbenega društva«, ki je mnogo pripomogla k lepemu poteku nastopa. Za ves aranžma nastope gre predvsem zahvala br. starešini Završniku, br. načelniku, s. načelnici in vsem vadičiteljem in vaditeljivam raznih oddelkov društva.

S svojim današnjim nastopom je »Sokolsko društvo v Kranju« pokazalo vnovič, da dejta in raste v svoji moći, da hodi ravno začrtano pot svojih prednikov in ustanoviteljev Sokolstva, pokazalo je, da vrši sistematično in uspešno prevažno telesno vzgojo mladine in naroda, za kar

skrbti. Bili so časi, ko so delavci in prebivalci v množicah zapuščali mesto, češ, da je Eldorado prokletje mesta. Miliarder ni mogel preprečiti te panike drugača kakor z obljubo, da bo dal potredeti del tovarne ter zgraditi v tem okraju veliko in široko ulico z lepimi stanovanjskimi hišami. Prepričan sem, da bo to tudi storil, čim mu bo mogoče. Sicer je pa v vseh primerih poskrbel, da za te zagonetne roparske umore ni nihče zvedel. V ta namen je moral temeljito podkupiti nekatere liste.

Zdaj pa že razumem njegovo slabo voljo, ko sem mu pravil o članku v »Eldorado Advertiseru«. Prihodnji bom previdnejši, da ne napravim nove umnosti.

Gospoda — se je oglasila naenkrat Mary, — upam da ste že dovoli govorili o teh žalostnih dogodkih. Mene sprejetava groza, če moram poslušati tak pogovore.

Potpripte še malo, gospodična, — je odgovoril doktor, — gospodu Marcauxu še nisem povedal, zakaj pravijo Ulici generala Granta ulica groze.

Torej brž mu povejte, — je pravilo dekle nepristrano. — Vaše pripovedovanje mi gre na živce.

Ljudska domišljija si je na svoj

zastoji vsestransko upoštevanje, podporo in pomoč, da ne govorimo o laskavem priznanju, ki je bilo Sokolstvu za njegovo delo in dobrobit naroda in države izreceno z najvišje strani državne oblasti.

Prosvetni dan kamniškega okrožja

Radomlje, 14. maja.

Kamniško prosvetno sokolsko okrožje je pridelilo v nedeljo v dvorani Sokolskega doma v Radomljah III. okrožni prosvetni dan, na katerem so sodelovalo okrožne edinice: Domžale, Kamnik, Komenda, Mengš, Moravče in Radomlje. Kljub temu, da se je vršila istočasno konkurenčna prireditve, je bila sokolska dvorana nabito polna. Kmalu po pol 16. so združeni pevski zbori — 45 oseb — pod vodstvom br. Čimperške zapeli državno himno, ki so jo vsi poslušali stoj. Okrožni prosvetni br. Sršen je nato pozdravil vse navzoče, predvsem sreskega načelnika dr. Kosija iz Kamnika, zastopnika komandanta mesta Kamnika kapetana Turka, zastopnika ZKD Hitra in domačega župana Pavilina. V lepem govoru je nato br. prosvetar razložil pomen okrožnih prosvetnih dnevov, nakar je kamniški pevski zbor, pod takstirko br. Vremščaka, zapel korajno in temperamentno Försterjev »Gorenje«, Adamitevi »Lucipeterban« in »Regiment po cesti grec ter Svetkovo«. Zaprt je njenocenok. Občinstvo je vrle pevce nagradilo z dolgotrajnim dobrobarjanjem in ploskanjem. Člani sokolskega gledališča odra iz Mengša so nato prav dobro izvedli v režiji br. Lavrica II. dejanje Vojnovec »Smrt majke Jugovice«, med toplim priznanjem gledalcev. Kot zadnji v prvem delu sporeda je nastopil moški zbor iz Domžal pod takstirko br. Čimperške, kar dobro zapel Svetkovo »Kaj bi te vprašala«, Geribčevega »Pastirka« in Klaicovo »Svračanje«.

Po krajsem odmoru so otvorili drugi del sporeda Moravčani s komično opero v 1. dejanju »Dijaška rubenčica«, ki jo je zložil Ciril Pregelj. Občinstvo je bilo izredno zadovoljeno in so bili igralci deležni aplavza pri odprtih scen. Potem so trije mišični bratje iz Komende prav dobro podali »Tri Kovačice«, nakar je kvartet iz Radomelj oddelno odpel Juvanec »Spomine na zimski večer«, moški zbor istega društva pa potem Krekovo »Ljubezen v plomade in Marinčikov »Narodni zbor«. Zbor je prav dobro vodil br. Božič. Združeni pevski zbori so nato zaključili izbornu uspešno pravno prireditve s sokolsko himno »Hej Slovensko«.

Kamniškemu prosvetnemu okrožju k lepo uspešni prireditvi iskreno čestitamo z željo, da bi zgledu kamniškega okrožja sledila tudi ostala okrožja v ljubljanski sokolski župi. Zdravo!

Sokolski oder na Jesenicah

Jesenice, 12. maja.

Naš agilni dramatični odsek Sokolskega društva na Jesenicah je zaključil v nedeljo 10. maja svojo zimsko sezono z Avery Hopwood-ovo tridejansko veseloigro »Škanadal pri Barlettovih«, v režiji g. Klavore. Ta veseloiga ni lahka stvar niti za poklicne igralce, zato smo ga s pomisliki sprejeli obvestilo, da se je naš dramski odsek lotil težkega dela. Salonska igra zadaja preglavice celo večjim odrom, ali priznti se mora, da smo bili s to vprzoritivo priznati preneseeni.

Igra je potekla gladko. Naslovno vlogo Billie Barletta »vzornega soprogoga« je igral g. Ciril Pogačnik z vso spremnostjo in ljubeznijo in je dobro tipiziral naivnega mladega moža, za kar je žel večkratni aplavz. Gledali smo ga v različnih vlogah, katere je tudi brezhibno in v velikim umevanjem podajal, a v tej vlogi se ga lahko primerja s morskim državljencev. Vlogo Margrete je podala gd. Kerstenova prav dobro, pač pa je v nekaterih momentih posustila, kar ji pa kot začetnici ne smemo štetiti v zlo. Jack Whellerje je prav dobro podal g. Zvan, le malo živahnjejši je kreiral gd. Tatjana Obersnelova. S svojim elegantnim nastopom in prikupnimi kretnjama je žela posebno v prizorih z Billiem priznanje na odprtih scen, kar ji iskreno čestitamo. Vlogo Friderik Evansa je podal naš simpatični in že dolgo priljubljen igralec g. Klavora s sposobnostjo, njemu prizoren. Mary je dobro podala svojo vlogico soberice g. Anice Hafnerjeva, le nekoliko glasnejša naj bi bila. Nosača Harrigan in Petru sta podala gg. Ogrin in Vister, ki sta s posrečenimi maskami in naravnim igro klijuh malo vlogi izvzvali salve smeha, zlasti naš znani šaljivec Vister. K lepemu uspehu igre je mnogo pripomogla okusno in elegantno opremljena scenerija, ki je mogla zadovoljiti. Še takoj razvajeni okus gledalca. Tako skrbno naštudirane igre že dolgo nismo videli in želimo, da bi se ponovil. Priporočamo vodstvu dramskega odseka, da se vpričarjajo tako dela ob pričetku ali sredini igralne sezone.

Potem je znova sedlo h klavirju in potem ves večer niso več govorili o strahovih v Ulici generala Granta. Peter Marceaux se pa ves večer ni mogel odresti; misli na čudno zdravnikovo razlaganje. Nekote je ostal zamislen in ves užitek večera mu je bil pokvarjen. Okrog enaštih sta se Peter in doktor Slang poslovila.

Če hočete, pojedete nekaj časa skupaj, — je predlagal Peter.

Z veseljem. Na katero stran ste namenjeni?

Domov, v tovarno.

V tem primeru lahko greste po Ulici generala Granta, da vam ne bo treba napraviti velikega ovinka, — je dejal zdravnik s čudnim smehljajem.

Prevoz

največje leče na svetu

Brusili jo bodo tri do štiri leta, potem pa pride v največji daljnogled

ziral instalacijo največjega daljnogleda na svetu na Mount Palomaru.

Ko so pripeljali ogromno lečo v predmestje Los Angelesa Pasadeno, so se zbrali več člani mesnega sveta, razen župana, ki je bil slučajno bolan. Začeli so se po nepotrebni vneščavati v delo delavcev in inženjerjev. Z ogromnimi žerjavami je bilo treba lečo dvigniti in prenesti na tovorni avtomobil, ne da bi se pretrsela. Pomagali so si z žerjavami, s katerimi dvigajo lokomotive pri železniških nesrečah. Žerjav je bil premikal zelo počasno, milimeter za milimeter tako, da je trajal prenos leči v wagon na avtomobil šest ur. Avto je vozil samo 15 km v sredno so prepeljali z njim dragocene leče v delavnice tehnološkega zavoda v Lampu Caltech. Tam so zgradili orjaški stolp, v katerem bo laboratori za brušenje leče. To delo bo trajalo tri do štiri leta. Ko bo leča obrušena, pride v parabolno zrcalo, potem bo pa treba previndov opraviti še zadnje, najtežje delo, namreč spraviti ogromno lečo skrbno na goru in montirati jo na daljnogled.

Popularnost maršala Badoglia

Popularnost maršala Badoglia, sedanjega podkralja Abesinije, je zdaj v Italiji nepopisna. Zmagovalec v abesinski vojni je bil že itak vedno priljubljen med italijanskim ljudstvom in čeprav ni bil v začetku Mussolinijev prijatelj, je bil vendar med glavnimi nasprotniki komunizma v času, ko je pretela Italija nevarnost krvave socialistične revolucije. Takrat so svetovali maršalu Badoglio, naj aktivno poseže v politiko, kar je pa odklonil, češ, da tegu ne more storiti, ker je vojak. Vojaki pa ne hodijo po ovinkih in nimajo nič skupnega z vrogjavimi politiki, ki jih spravlja v nesrečo.

